

Valtionavustuksen hakeminen Työ- ja elinkeinoministeriöltä kiintiöpakolaisia vastaanottaville kunnille työntekijän palkkaukseen monikulttuurisiin palveluihin

KH 28.02.2023 § 78
1678/01.01.01/2023

Valmistelija

Henkilöstöpäällikkö Heli Huhtamäki, puh. 040 190 3056

Työ- ja elinkeinoministeriön Pakolaisten kuntiin ohjaamisen ja kotoutumisen tuen toimintaohjelmasta (jatkossa Kuntiin ohjaamisen toimintaohjelma) toteutetaan vuonna 2023 valtionavustushaku, jonka tavoitteena on tukea pakolaisten vastaanoton ja pakolaisten kotoutumisen tuen järjestämistä sekä toimintamalleja ja yhteistyökäytäntöjä kunnissa. Avustuksella korvataan kiintiöpakolaisia vastaanottavan kunnan tai yhteistyötä tekevien kuntien työntekijän palkkakustannuksia ja mahdollistetaan näin pakolaisten vastaanoton ja kotoutumisen edistämisen lisäresursointi kunnissa. Erityisesti avustuksella vahvistetaan kiintiöpakolaisten vastaanoton ja alkuvaiheen kotoutumisen tuen edellytyksiä kunnissa.

Avustuksen tuella kunta voi kehittää ja toimeenpanna vastaanoton ja pakolaisten kotoutumisen tuen toimintamalleja ja monialaista yhteistyötä uudistusten edellyttämällä tavalla.

Työ- ja elinkeinoministeriön Kuntiin ohjaamisen toimintaohjelma rahoitetaan EU:n turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (AMIF) uudelleensijoittamisen erillismäärärahalta. Avustus toteutetaan toimintaohjelmasta vuonna 2023. Avustus on harkinnanvaraista. Hakemukset käsitellään ja avustus myönnetään hakemusten saapumisjärjestyksessä.

Avustuksen ehdot ja yleiset tiedot

Haettavan avustuksen tuella kunta tai yhteistyötä tekevät kunnat rekrytoivat pysyvän henkilöstön lisäksi yhden uuden kokopäiväisen henkilöresurssin pakolaisten vastaanoton ja kotoutumisen tehtäviin. Avustuksen saaja voi olla kiintiöpakolaisia vastaanottava kunta tai yhteistyötä tekevät kunnat yhdessä.

Avustuksen ehdot

- Hakijakunta on vastaanottanut kiintiöpakolaisia vuosien 2021–2022 aikana tai aikoo vastaanottaa kiintiöpakolaisia vuoden 2023 aikana.
- Kunta tai yhteistyötä tekevät kunnat ovat jo ennen hakua resursoineet pakolaisten vastaanoton ja kotoutumisen tuen palveluja vähintään yhdellä koko- tai osa-aikaisella henkilöresurssilla.
- Avustuksen tuella palkattavan henkilön työnkuva liittyy kokonaisuudessaan pakolaisten vastaanottoon ja kotoutumista edistäviin palveluihin kunnassa tai yhteistyötä tekevissä kunnissa.
- Avustuksen tuella palkattavan henkilön työsuhteen kesto on vähintään 12 kuukautta. Avustusta voidaan myöntää kunnalle/kunnille enintään 30.6.2025 asti. Avustuksella palkattavan

henkilön työsuhde voi olla vakituinen tai jatkoa pidempään.
Tukikelpoisia kustannuksia voi syntyä ajalla 1.2.2023–30.6.2025.

Kunnalla tulee olla voimassa oleva kotouttamisohjelma ja ELY-keskuksen kanssa tehty sopimus pakolaisten kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä ollakseen oikeutettu avustukseen.

Myönnettävä avustus on 80 % rekrytoitavan henkilön vuosipalkasta, josta on vähennetty työnantajan lakisääteiset sivukulut. Hyväksyttäväiksi kustannuksiksi luetaan vuosittaisista palkoista kutakin palkansaajaa kohden enintään määrä, joka vastaa 70 000 euron kokonaisvuosipalkkaa (sisältäen työnantajan lakisääteiset sivukulut). Avustuksella ei korvata työnantajan lakisääteisiä sivukuluja, kuten työnantajan sairausvakuutus- ja työeläkemaksuja.

Palkkakustannusten korvausaika kunnalle voi alkaa aikaisintaan siitä päivästä, kun työ- ja elinkeinoministeriö vastaanottaa hakemuksen, kuitenkin aikaisintaan 1.2.2023. Avustusta myönnetään enintään 30.6.2025 asti. Kunta voi hakea avustusta myös lyhyemmälle ajalle, kuitenkin yhtäjaksoisesti vähintään 12 kuukaudeksi. Avustushakemuksen voi tehdä vain kerran. Myöntöpäätöksellä myönnettyyn avustuksen enimmäismäärään tai aikaan, jolle avustusta on haettu, ei ole mahdollista hakea muutosta.

Hakuaika avustushakemuksille

- Hakuaika alkaa 1.2.2023
- Hakuaika päättyy 30.4.2023 klo 16:15

Avustuksen käytön ehdot ja maksatus

Kunta hakee maksatusta kuuden (6) kuukauden maksatusjaksoissa seuraavasti:

- 1.1.–30.6. välisenä aikana syntyneet palkkakulut on haettava maksuun 31.8. mennessä
- 1.7.–31.12. välisenä aikana syntyneet palkkakulut on haettava maksuun 28.2. mennessä

Viimeinen maksatushakemus tulee tehdä 31.8.2025 mennessä, jos avustusta on haettu 30.6.2025 asti. Avustus maksetaan toteutuneiden kustannusten mukaan.

Kunta liittyy viimeiseen maksatushakemukseen kuvauksen avustuksella rahoitetusta tehtävästä ja tavoitteiden toteutumisesta.

Työ- ja elinkeinoministeriön hakuohje, päivätty 30.1.2023, oheismateriaalina.

Pudasjärven kaupungilla on voimassa oleva kotouttamisohjelma vuosille 2021-2024 (kaupunginvaltuusto 15.11.2021 § 66) ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa tehty toistaiseksi voimassa oleva sopimus pakolaisten kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä (kaupunginhallitus 14.12.2021 § 450).

Kunta varautuu järjestämään kotoutumista edistävät palvelut ja toimenpiteet kotoutumislain 2 §:n 2 ja 3 momentin mukaisille, kuntaan sijoittuneille henkilöille. Pudasjärven kaupungin kiintiöpakolaisten

määrä on kaupunginvaltuuston päätöksellä enintään 30 henkilöä kahden vuoden sykleissä.

Pudasjärven kaupunginvaltuusto on myös tehnyt päätöksen 15.12.2022 § 83, että Pudasjärven kaupunki myöntää tilapäisen suojelun tarpeessa oleville vastaanottokeskuksen kirjoilla oleville ja kotikunnan saaville yhteensä 30 kuntapaikkaa. Vastaanottokeskuksen kirjoilla olevien tilapäisen suojelun saavien osalta kaupunki tekee sopimuksen vastaanottokeskuksen kanssa kuntamallin mukaisista korvauksista ja valtuuttaa hallintojohtajan allekirjoittamaan sopimuksen. Pudasjärven kaupunki on tehnyt SPR:n Ruukin vastaanottokeskuksen kanssa kuntamallisopimuksen (kaupunginhallitus 14.2.2023 § 45).

Pudasjärven kaupungin vieraskielisten (muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvien) osuus väestöstä on 200 henkilöä (16.2.2023 Digi- ja väestötietoviraston mukaan). Monikulttuuriset palvelut tuottavat ohjausta ja neuvotaa koko tälle väestöryhmälle. Asiakasjärjestelmässä (Walmu) on tällä hetkellä 53 aktiivista henkilöasiakkuutta. Kotouttamisajalla, joista saadaan laskennallisia korvauksia, on 61 henkilöä. Kaikki eivät välttämättä ole asiakkuudessa monikulttuurisiin palveluihin, koska palvelun käyttö perustuu vapaaehtoisuuteen. Vuositasolla asiakkuuksia loppuu (muutto pois paikkakunnalta tai vastaavaa) noin 10-15 henkilöltä.

Uudet tiedossa ja tulossa olevat asiakkuudet vuodelle 2023 ovat 45 henkilöä, joista 30 henkilöä kiintiöpakolaisia, 5 tilapäistä suojelua saavia henkilöitä ja 10 henkilöä perheiden yhdistämisen kautta.

Pudasjärven kaupunki vastaanottaa vuoden 2023 aikana maaliskuussa 15 kiintiöpakolaista ja syksyllä 15 kiintiöpakolaista (mahdollisesti jo elokuussa, ei vahvistettua aikataulua). Vuonna 2021 on vastaanotettu 20 kiintiöpakolaista. Vuonna 2022 ei ole vastaanotettu kiintiöpakolaisia.

Vuodesta 2020, kun kaupunki otti kotouttamisen palvelut omaksi palvelutuotannoksi, on monikulttuurisissa palveluissa työskennellyt kolme työntekijää. Tällä hetkellä monikulttuurisissa palveluissa työskentelee kaksi työntekijää kokoaikaisina ja yksi työntekijä osa-aikaisena, 50 % työajalla, eli yhteensä 2,5 henkilötyövuotta.

Uudistettu laki kotouttamisen edistamisestä (voimaantulo 1.1.2023) ja tulossa oleva TE2024 – uudistus ovat tuoneet tai tuovat lisää tehtäviä monikulttuuriin palveluihin

Uudistettu laki kotouttamisen edistamisestä (Hallituksen esitys HE 208/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistamisestä ja siihen liittyviksi laeiksi)

- Lailla on lyhennetty kotoutumissuunnitelman voimassaolon enimmäisaikaa ja tehostettu jatko-ohjausta työelämään tai yleisiin työllisyys- tai koulutuspalveluihin. Kokonaisuudistuksen jälkeen v. 2025 kokonaisuudistuksen voimassaolon enimmäisaika olisi 2 vuotta (nykyisin 3 vuotta). Voimassaolon aikaa katsotaan yksilöllisesti, esim. haavoittuvassa asemassa (kiintiöpakolaiset, ihmiskaupan uhrin) olevien osalta.
- Erityisesti kotona lapsia hoitavien vanhempien tavoittamista ja osallistumista palveluihin olisi välttämätöntä lisätä, jotta maahanmuuttajanaisten osallisuutta ja työllisyyttä sekä koko perheen kotoutumista voidaan tukea nykyistä paremmin.

Maahanmuuttajanaiset tulee eduskunnan mukaan asettaa kotoutumista edistävien palveluiden erityiseksi kohderyhmäksi. Työvoiman ulkopuolella olevien tavoittamisen parantamisella saataisiin parannettua myös maahanmuuttajanaisten asemaa ja kannustettua esimerkiksi lapsia kotona hoitavia äitejä kotoutumisessaan tarjoamalla heille sopivia palveluita.

- Yhteistyötä kuntatasolla tulee edelleen vahvistaa siten, että kotoutumisen edistämisen kehittämiseen osallistuvat läpileikkaavasti keskeisimmät toimialat, kuten opetus-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimi sekä asumisesta ja kaavoituksesta vastaavat viranomaiset. Lisäksi työvoimaviranomaiset, poliisi ja muut toimijat kuten järjestöt tulee aktiivisesti kytkeä mukaan yhteistyöhön.
- Työllisyyden kuntakokeilun, hyvinvointialueiden luomisen ja esitetyn työvoimapalveluiden kunnille siirron heijastusvaikutukset kotoutumisen edistämisen hallinnollisiin ja käytännöllisiin rakenteisiin ovat merkittäviä. Kunnalla on oltava myös jatkossa henkilöstöä sen kotoutumislain mukaisesti kotoutumisen edistämisen tehtäviin, kuten alkukartoituksen ja kotoutumissuunnitelman laatimiseen.
- Työ- ja elinkeinotoimistoilla on päävastuu työnhakijoiksi ilmoittautuneiden maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä, kun taas kunta vastaa muuten kuin tilapäisesti toimeentulotukea saavista tai työvoiman ulkopuolella olevista maahanmuuttajista. Kunnan tulee huolehtia siitä, että kotoutumissuunnitelmaan oikeutetun, työvoiman ulkopuolella olevan maahanmuuttajan kotoutumista edistetään kotoutumislaisissa mainituilla toimenpiteillä ja palveluilla.

TE2024- uudistus – suunnitellut järjestämisvastuut ja monialainen yhteistyö: keskeiset toimenpiteet

- Päävastuu työvoiman ulkopuolella olevien työkäisten kotoutumishjelman aikaisesta ohjauksesta olisi kunnalla (ml. johdantojakson ja koulutuksen järjestäminen sekä kotoutumissuunnitelman laatiminen). Erilaisilla kunta- ja kuntayhtymäpohjaisilla yhteistyömalleilla varmistetaan, että kotoutumista edistäviä palveluita on saatavilla yhdenvertaisesti.
- Kunnalla olisi vastuu kotoutumisen edistämisen palveluiden yhteensovittamisesta, ja kunnalle luotaisiin vastuu siitä, että kotoutujan palvelutarve tulee kokonaisvaltaisesti arvioiduksi. Kansainvälistä suojelua saavat tulisi ohjata pääsääntöisesti ja alaikäisinä ilman huoltajaa maahan tulleet lapset ja nuoret aina myös sosiaalihuoltolain mukaiseen palvelutarvearvioon.
- Varmistetaan monialainen yhteistyö järjestämällä johdantojakso vastuullisten viranomaisten yhteistyönä. Sekä kunnan että työllisyyspalvelun tulisi kotoutumishjelmalla toteuttaessaan huolehtia kotoutujan ohjaamisesta tarvelähtöisesti ja viiveettä myös muiden viranomaisten esim. hyvinvointialueiden, oppilaitosten ja järjestöjen palveluihin yhteistyössä näiden kanssa.
- Säädetään kansainvälistä suojelua saavien vastaanoton ja kuntaan muuton alkuvaiheen palveluiden kunnan järjestämisvastuusta kotoutumislaisissa erikseen kotoutumishjelman järjestämisen lisäksi. Varmistetaan vastaanotossa ja alkuvaiheen palveluissa tiivis monialainen yhteistyö hyvinvointialueiden kanssa kehittämällä kunnan ja sosiaalihuollon välisiä toimintamalleja ja yhteistyökäytäntöjä.

- Otetaan kotoutumisen moniammatillisuuden edistäminen ja tiedonsiirtokysymykset eri viranomaisten välillä huomioon monialaisten palveluiden lainsäädännön kehittämistarpeita selvitettäessä.
- Kehitetään monialaisissa verkostoissa työskentelevien osaamista ja monialaisen työn koordinaatiota.

Ottaen kuitenkin huomioon valtiolta saatava mahdollinen avustus sekä kotouttamiseen jo tulleet ja tulossa olevat lisätehtävät ja kuntien velvoitteet (vuosille 2023-2025 eteenpäin) sekä asiakkuuksien nettolisäys noin 35 henkilöä (tulossa olevat kiintiöpakolaiset, tilapäistä suojelua saavat ja perheen yhdistämiset) vuodelle 2023 on perusteltua hakea valtionavustusta yhden määräaikaisen työntekijän palkkaukseen ajalle 1.3.2023-30.6.2025 monikulttuurisiin palveluihin.

Valtionavustuksella palkattu työntekijä sijoitettaisiin Henkilöstö- ja tukipalvelut tulosalueelle, Monikulttuuriset palvelut yksikköön (kp 1227). Työntekijä palkattaisiin tehtävänimikkeellä kotouttamisohjaaja. Työtehtävät sisältävät kiintiöpakolaisten vastaanottoon kuuluvat työtehtävät ennen asiakkaiden Suomeen saapumista ja heidän saavuttuaan. Näitä tehtäviä ovat mm. asuntojen valmistelu, etuus- ja muiden prosessiin kuuluvien asioiden valmistelu, yhteistyö sidosryhmien kanssa, kiintiöpakolaisten vastaanotto ja alkuvaiheen kotouttamis- ja ohjaustyö Pudasjärven kaupungin kotouttamistyön toimintamallin mukaisesti. Työtehtäviin kuuluu kotouttamisen palvelutarpeen arvioiden tekeminen, kaupungin kotoutumissuunnitelmien tekeminen ja niiden seuranta. Kotouttamisohjaajan työ keskittyy oleskeluluvan saaneiden maahanmuuttajien vastaanottoon liittyviin tehtäviin sekä monikulttuuristen palveluiden tekemään alkuvaiheen kotouttamistyöhön. Työhön sisältyy maahanmuuttajien vastaanoton valmistelut ja vastaanotto. Tämän lisäksi ohjaaja vastaa tähän liittyvästä ohjaus- ja neuvontatyöstä. Ohjaajan vastuulla on myös asiakkaiden pitkäjänteinen kotouttamistyö Pudasjärven kaupungin kotouttamistyön toimintamallin mukaisesti. Kotouttamisohjaaja on mukana myös kotouttamistyön toimintamallin kehittämisessä (jatkuvan kehittämisen periaatteiden mukaisesti).

Kotouttamisohjaajan palkkakustannukset, huomioiden tulevat yleiskorotukset, olisivat vuosille 2023, 2024 ja 2025 seuraavasti;

Erittely arvioituista palkkakustannuksista	2023	2024	2025	Yhteensä
Palkkakustannukset ilman työnantajan sivukulua (sis. lomarahaa)	27054,87	32895,76	16549,79	76500,42
Työnantajan sivukulut (sis. lomarahahan sivukulut)	5622	6835,74	3439,05	
Palkkakustannukset yhteensä	32676,87	39731,50	19988,84	

Valtionavustus on 80 % ja kaupungille jäisi katettavaksi 20 % omarahoitusosuus seuraavasti;

v. 2023

Omarahoitusosuus olisi 5410,97 euroa + sivukulut 5622,00 euroa yht. 11 032,97 euroa.

v. 2024

Omarahoitusosuus olisi 6579,15 euroa + sivukulut 6835,74 euroa yht. 13 414,89 euroa.

v. 2025

Omarahoitusosuus olisi 3309,96 euroa + sivukulut 3439,05 euroa yht. 6749,01 euroa.

Koko haettavalle valtionavustuksen ajalle 1.3.2023-30.6.2025 (2 vuotta 3 kuukautta) omarahoitusosuus olisi 31 196,87 euroa.

Kaupungin henkilöstösuunnitelmassa vuodelle 2023 (suunnitelmavuodet 2024 ja 2025) ei ole varauduttu henkilöstömäärän lisäykseen Monikulttuurisiin palveluihin, jolloin tarvitaan kotouttamisohjaajan palkkaukseen kaupunginhallitukselta täyttölupa. Vuoden 2023 kaupungin rahoitusosuuden palkkakustannukset 11 032,97 euroa katettaisiin kehittämisrahastosta. Vuosien 2024 ja 2025 kaupungin osuuden palkkakustannukset sisällytetään talousarvioissa kustannuspaikalle 1227 Monikulttuuriset palvelut määrärahoihin.

Pudasjärven kaupungin avustushakulomake liitteinen - Valtionavustus kiintiöpakolaisia vastaanottaville kunnille työntekijän palkkaukseen on toimitettu kaupunginhallituksen jäsenille oheismateriaalina.

Kaupunginjohtaja on esteellinen esittelemään asiaa (intressijäävi, hallintolain 28.2 §:n 1 kohdan läheiset). Tämän pykälän kohdalla hallintojohtaja toimii esittelijänä kaupunginjohtajan sijaisena.

Hallintojohtajan esitys

Kaupunginhallitus päättää

1. hakea valtionavustusta kiintiöpakolaisia vastaanottaville kunnille työntekijän palkkaukseen monikulttuurisiin palveluihin.
2. myöntää täyttöluvan määräaikaisen kotouttamisohjaajan palkkaukseen ajalle 1.3.2023 – 30.6.2025 ja vuoden 2023 kaupungin rahoitusosuuden palkkakustannukset 11 032,97 euroa, katetaan kehittämisrahastosta.
3. valtuutta hallintojohtajan tekemään hakemuksen ja tarvittaessa täydentämään sitä.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Asiaa esitteli henkilöstöpäällikkö Heli Huhtamäki. Tomi Timonen ilmoitti esteellisyytensä (intressijäävi) ja poistui tämän asian käsittelyn ajaksi.

Jakelu

Monikulttuurisen työn koordinaattori
Taloussuunnittelija

